

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER'İN 64. GENEL KURUL GENEL GÖRÜŞMELERİ VESİLESİYLE GENEL KURUL'A HİTAP

(24 Eylül 2009, Perşembe-Saat 13:00-13:15)

Sayın Başkan,
Sayın Genel Sekreter,
Ekselansları,
Saygıdeğer Delegeler,

Sizleri saygıyla selamlıyor; Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı olarak Birleşmiş Milletler'in 64'üncü Genel Kurulu Genel Görüşmeleri vesilesiyle bu kürsüden size yeniden hitap etmekten büyük memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum.

Sözlerime başlarken, 64'üncü Genel Kurul Başkanlığı'na seçilmiş olmasından dolayı Sayın Abdüsselam Treki'yi içtenlikle tebrik ediyorum.

Ayrıca, 63'üncü Genel Kurul'un Başkanlığı'nı başarıyla ve dirayetle yürütmüş bulunan Sayın BROKMAN'A da takdir ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Bu vesileyle, bir yıl önce oldukça geniş bir teveccüh neticesinde Güvenlik Konseyi'ne seçilmiş bulunan ülkeme verilen destek ve gösterilen güvenden ötürü tüm üye ülkelere teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan,

Çağımızın küresel sorunları, küresel ölçekli çözümleri zorunlu kılıyor.

Savaşlardan ekonomik krize, açlık ve fakirlikten teröre, enerji güvenliğinden iklim değişikliğine kadar dünyamızın karşı karşıya bulunduğu sorunlar, büyük ve zorlu sorunlardır. Fakat bunların hiç biri altından kalkamayacağımız sorunlar değildir.

Sorunların çözümü için herkesi kucaklayan, adil, paylaşımcı, farklılıkları zenginlik olarak gören ve güven esasına dayalı **bir küresel düzene ihtiyacımız** var.

Risk ve tehdit algısına dayalı bir dünya tasavvurundan, güven ve dayanışma esasına dayalı bir küresel düzene geçiş mümkündür. Bu, artık hepimiz için bir zaruret haline gelmiştir. Bunun için yeni **bir liderlik anlayışına da** ihtiyaç vardır.

21inci yüzyılı, savaşların değil barışın, korkunun değil güvenin, haksızlığın değil adaletin, terör ve şiddetin değil huzurun, açlık ve fakirliğin değil refahın hakim olduğu bir yüzyıl yapabiliriz. Bu dünyanın kurulmasına katkı sunmak, dili, dini, milliyeti ne olursa **hepimizin ortak sorumluluğu ve tarihi görevidir.**

Terörizm ve nükleer silahların yayılması gibi tehditler küresel ölçekte ciddi birer endişe kaynağı haline gelmiş durumda.

Açlık ve yoksulluk, artan salgın hastalıklar, gıda ve enerji güvenliğine ilişkin kaygılar, yabancı düşmanlığı ve radikalizmdeki artış gibi sorunlar da ciddiyetini koruyor.

Öte yandan, küresel ısınma ve küresel finans krizi, köklü çözümler gerektiren iki temel alan olarak öne çıkıyor.

Böyle bir tabloda, Birleşmiş Milletler'in önemi ve vazgeçilmezliği daha da netlik kazanıyor.

Adil ve katılımcı bir küresel düzenin kurulması için **Birleşmiş Milletler'in etkinliğini** hep birlikte arttırmak zorundayız.

Asla umutsuz değiliz. Küresel barış ve istikrarın mümkün olduğuna dair umutlarımızı her an diri tutuyoruz. Bu yüzden Birleşmiş Milletler'in **küresel kamu vicdanının** sesi ve sözcüsü olmasını istiyoruz.

Temsil kabiliyeti güçlendirilmiş, demokratik, şeffaf, adil ve etkin bir Birleşmiş Milletler'in, küresel barış ve istikrara daha fazla katkı yapacağına inanıyoruz.

Birleşmiş Milletler, iklim değişikliği, sürdürülebilir kalkınma, yoksullukla mücadele, kadın-erkek eşitliği, insan hakları ve insan onurunun korunması konularında, daha etkin bir kurum haline gelmelidir. Bu amaca matuf reform girişimlerine tam destek veriyoruz.

Fakat Birleşmiş Milletler sistemindeki reformun, Güvenlik Konseyi de reforma tabi tutulmadığı müddetçe başarılı sayılamayacağı muhakkaktır.

Türkiye olarak Güvenlik Konseyi'nin temsil gücünün artırılmasını istiyoruz.

BM reformu çerçevesinde vurgulamak istediğim diğer bir önemli husus da, BM Barışı Koruma Sisteminin iyileştirilmesi ihtiyacıdır.

Özellikle BM harekâtlarına birlik katkısı yapan ülkelerin, erken ve etkin eşgüdüm, kapasite artırımı, bölgesel örgütlerle işbirliği gibi hususlara ilişkin beklenti ve önerilerinin dikkate alınmasını bekliyoruz.

Sayın Başkan,

Türkiye, bölgesinde, bir barış ve istikrar unsuru olarak mevcudiyetini sürdürüyor.

Özellikle son 7 yıllık süre zarfında, tüm komşularımızla sorunlamızı çözenin gayreti içinde olduk. “Komşularla sıfır problem” politikası olarak ifade ettiğimiz bu yaklaşım sayesinde Türkiye, komşularıyla sorunlarını çözüm yoluna koymuş, ilişkilerini son derece iyi bir noktaya getirmiştir.

Bölgemizdeki sorunlar, aynı zamanda **küresel sonuçları** olan sorunlardır. Bu yüzden bölgemizde izlediğimiz yapıcı ve barışçı politika, sadece bölgesel değil, aynı zamanda **küresel barışa** hizmet etmektedir.

Fakat biz bunu da yeterli görmüyoruz. **Pasif iyi komşuluk** ilişkisinden, **aktif dostluk ve işbirliği** ilişkisine geçmeyi hedefliyoruz. Bunun bölge ve dünya barışına yaptığı katkı doğulu ve batılı bütün dostlarımız tarafından takdir edilmektedir.

Komşumuz Yunanistan’la devam eden diyalog süreci, bu durumun somut örneğidir. Keza, son dönemde hız kazanan, komşumuz Ermenistan’la ilişkilerimizi normalleştirmeye yönelik gayretlerimiz de meyvelerini vermeye başlamıştır.

Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki ihtilaflar başta olmak üzere, Kafkaslardaki diğer ihtilafların da bölge ülkelerinin toprak bütünlüklerinin korunması temelinde kalıcı çözümlere kavuşturulması zamanı gelmiştir.

Bu konuda bölge ülkelerinden Türkiye’nin barış, güvenlik ve istikrar vizyonunu paylaşımlarını bekliyoruz.

2008 Ağustos ayında yaşanan kriz sonrasında ortaya koyduğumuz “Kafkasya İstikrar ve İşbirliği Platformu” önerimiz, bu yöndeki çabalara önemli katkılarda bulunabilecek bir projedir.

Bizi ve bütün dünyayı yakından ilgilendiren konuların başında, Irak’ın, toprak bütünlüğü, siyasi birliği ve iç barışı geliyor.

Irak’ta tüm kesimleri kapsayan siyasi diyalog sürecinin devamına ve ulusal uzlaşının tesisine büyük önem atfediyoruz. Bu önemin bir tezahürü, Türkiye’nin girişimiyle başlatılan Irak’a Komşu Ülkeler Süreci’dir.

Irak bağlamında vurgulamak istediğim diğer bir konu da, gerek terörizmle mücadele, gerek ikili ilişkiler için önem arz eden Stratejik Diyalog Mekanizması'dır. Bu sürecin de geliştirilerek sürdürülmesine desteğimiz tamdır.

Türkiye olarak üzerinde hassasiyetle durduğumuz diğer bir bölgesel mesele de Filistin-İsrail ihtilafıdır.

Filistin-İsrail ihtilafının, yan yana barış ve güvenlik içinde var olacak iki devlet temelinde çözüme kavuşturulmasını, bölge ve dünya barışının vazgeçilmez bir şartı olarak görüyoruz.

Filistin'de ulusal uzlaşının sağlanması, bağımsız Filistin devletinin kurulması sürecini hızlandıracaktır.

Türkiye, Filistin halkının her zaman yanında olmuş ve bundan böyle de olmaya devam edecektir.

Şuraya dikkatlerinizi çekmek istiyorum:

2008 yılının sonunda patlak veren Gazze'ye yönelik saldırı, kısa sürede bir insanlık dramına dönüştü, çoğu kadın ve çocuk 1.400'e yakın insan hayatını kaybetti, 5 binin üzerinde insan yaralandı ve Gazze'nin alt yapısı yerle bir edildi.

Birleşmiş Milletler'in Gazze'deki binaları dahi bu yıkımdan kurtulamadı. Sayın Genel Sekreter Ban Ki-Moon, bu yıkımı bizzat yerinde görmüş ve tepkisini dile getirmiştir.

15 Eylül 2009 tarihinde açıklanan 575 sayfalık Birleşmiş Milletler Gazze Raporu da bu gerçeği çok net bir şekilde teyit ediyor.

Gazze Şeridindeki çatışmaları sona erdiren ateşkes ilanlarının ve Güvenlik Konseyi'nin 1860 sayılı kararının üzerinden 8 ay geçti.

Aynı şekilde, uluslararası toplumun Şarm el Şeyh'te Gazze'nin yeniden imarı için milyarlarca Dolarlık taahhütte bulunmasının üzerinden de 6 ay geçti.

Ancak, üzümlere ifade etmeliyim ki, Gazze'deki insani trajedi halen devam ediyor.

Gazze halkının yaraları sarılamadı. Gazze için verilen sözler tutulmadı. Gazze, saldırı sırasında olduğu gibi, saldırının ve ağır tahribatın ardından da kendi kaderine terk edildi.

Şu anda Gazze'ye inşaat malzemelerinin girişine dahi izin verilmiyor, Gazze halkının acıları ve sıkıntıları devam ediyor.

Biz, hem İsrail'in, hem de Filistinliler'in barış ve güvenliği için bu engellerin derhal kaldırılmasını ve Gazze'deki yaşamın normalleşmesini talep ediyoruz.

Filistin sorunu, sadece bir tarafın talepleri esas alınarak çözülemez. İsrail'in güvenliği kadar Filistinlilerin güvenliği de önemlidir. İsrail'in istikrar talebi kadar Filistin halkının özgürlük ve barış talebi de meşrudur.

Bölge ve dünya barışının önündeki en büyük engellerden biri olan Filistin sorununun çözümü, ancak herkese adil ve eşit muamele edilmesi halinde mümkün olacaktır.

Biz, Türkiye olarak, Gazze'deki insani durumla ilgili vahim tabloya göz yumulamayacağını her vesileyle vurguladık, vurgulamaya da devam ediyoruz.

Gazze'deki insanlık dramının sona erdirilerek kalıcı huzur ortamının tesisi, insani ve vicdani sorumluluğumuzdur.

Uluslararası toplumun konuya ilgi ve hassasiyetini kaybetmemesi ve sorunun çözümü yönündeki çabalara yeni bir ivme kazandırması son derecede önemlidir.

İlgili tüm tarafları, bu soruna kayıtsız kalmamaya, yeni acılar yaşanmasına göz yummamaya çağırıyoruz.

Bu arada, Gazze kriziyle sekteye uğramış olan İsrail-Filistin müzakerelerinin yeniden başlatılmasının büyük önem taşıdığına inanıyor ve Barış Sürecine süratle yeniden hayatıyet kazandırılacağını ümit ediyoruz.

Türkiye olarak Ortadoğu Barış Süreci'ne bugüne kadar her türlü katkıyı yapmaya gayret ettik. İsrail ve Suriye arasında 2008 yılında ev sahipliğini yaptığımız dolaylı görüşme süreci bu çabalarımızın örneklerinden biridir. Tarafların isteğine bağlı olarak gelecekte de aktif bir tutum sergilemeye hazırız.

Komşumuz Suriye'nin bölgesel barış, güvenlik ve istikrar arayışlarında kilit rol oynayabilecek konumda bulunduğunu her zaman söyledik. Keza, Lübnan da bölgesel istikrar bakımından kritik önem taşıyan bir ülkedir. Türkiye olarak Lübnan'da kapsamlı bir siyasi uzlaşının hakim kılınması için yoğun çabalar sarfettik. Lübnan'ın istikrarını bundan sonra da kuvvetle desteklemeye devam edeceğiz.

Komşumuz İran'ın, uluslararası toplumu uzun zamandır meşgul eden nükleer programı üzerindeki anlaşmazlığın, diyalog yoluyla çözümlenmesi taraftarıyız.

Türkiye, tüm ülkelerin barışçıl nükleer enerjiden yararlanma hakkına sahip olduğunu savunur. Diğer taraftan, nükleer silahların yayılmasının dünya barışını tehdit eden bir gelişme olduğun hatırlatarak, herkesi sorumlu davranmaya çağırıyoruz. Kuzey Kore'nin Mayıs ayında yaptığı nükleer denemeye ilgili 1874 sayılı Güvenlik Konseyi Kararını da bu anlayışla destekledik.

Afganistan'ın içinde bulunduğu durum ve Pakistan'daki gelişmeleri de yakından takip ediyoruz. Afganistan ve Pakistan halklarının radikal akımlarla mücadelelerini destekliyor ve bu ülkelerin hak ettikleri müreffeh yaşam koşullarına kavuşmaları için bölgedeki altyapı yatırımlarımızı sürdürüyoruz.

Ağustos ayı sonunda İstanbul'da düzenlediğimiz Demokratik Pakistan'ın Dostları Grubu Bakanlar Toplantısı, Türkiye'nin, Pakistan'ın istikrar ve refahına verdiği önemin bir göstergesidir.

Bu noktada, Güvenlik Konseyi bünyesinde 2010 yılında Afganistan konusunda Koordinatör Ülke olmamıza ilaveten Terörizmle Mücadele Komitesi Başkanlığı'nı da üstleneceğimizi belirtmek isterim.

Gerek Afganistan'da güvenlik ve istikrarın sağlanması, gerek terörizmle mücadele konusundaki çalışmalara Konsey içindeki bu görevlerimiz sırasında da kuvvetle destek vermeye devam edeceğiz.

Yakından izlediğimiz bir başka bölge de Balkanlardır. Bölge ülkelerinin Avrupa-Atlantik kurumlarıyla entegrasyonlarına büyük önem atfediyor ve bu perspektifin muhafaza edilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Başkan,

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Ada'da kapsamlı bir çözüm bulunmasına yönelik çabaları desteklemektedir.

Çözümün dayanması gereken zemin, işte bu çatı altındadır; Birleşmiş Milletler'dir.

Mevcut müzakere sürecinde tüm tarafların yapıcı davranmaları halinde 2009 yılı sonuna kadar kapsamlı çözüme ulaşılması mümkündür. Tarafların uzlaşmadığı noktalarda 2004'de olduğu gibi BM Genel Sekreterinin devreye girmesi gerektiğine inanıyoruz.

Hedefimiz, varılacak çözümlü en geç 2010 yılı bahar aylarında referanduma götürmek olmalıdır.

Ancak 2004 yılında olduğu gibi, Rum uzlaşmazlığı yüzünden yine çözüm bulunamadığı takdirde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası alandaki statüsünün normalleştirilmesi artık ertelenemeyecek bir zorunluluk haline gelecektir.

Bu nedenle, müzakerelerin ilânihaye devam edemeyeceğinin, mevcut fırsat penceresinin sonsuza kadar açık kalamayacağına idrak edilmesi ve sürecin başarısı için çaba sarfedilmesi elzemdir.

Yerleşik BM parametreleri temelinde ulaşılabilecek ve Kıbrıs'ta yeni bir Ortaklık kurulmasını sağlayacak kapsamlı çözümün garantör ülke olarak Türkiye'nin açık desteğini haiz olacağını bu vesileyle bir kez daha vurgulamak isterim.

Kıbrıs'ta adil ve kalıcı bir çözüm Doğu Akdeniz'in bir barış, istikrar ve işbirliği alanına dönüştürülmesine büyük katkı sağlayacaktır. Bu anlamda, herkesi üzerine düşeni yapmaya çağırıyorum.

Öte yandan, 2004 yılında BM Kapsamlı Çözüm Planı'nın içerdiği tüm fedakârlıkları kabul eden Kıbrıs Türk tarafı hala haksız izolasyonlara maruzdur. Çözümsüzlüğün bedelinin Türk tarafınca ödenmesini beklemek hakkaniyete uygun değildir. Kıbrıs Türkleri üzerindeki kısıtlamaların kaldırılması, sadece bir haksızlığı gidermeyecek, çözüm sürecini de hızlandıracaktır.

Sayın Başkan,

Türkiye olarak dünyanın çeşitli bölgelerinde BM, NATO, AB ve AGİT şemsiyesi altındaki barışı koruma faaliyetlerine de etkin katılım sağlamaya devam ediyoruz.

Kalkınma ile ilgili sorunlarının çözümü yolunda en az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri güçlü biçimde destekliyoruz.

Öte yandan, Kyoto Protokolü'ne taraf olan Türkiye, dünyamızın geleceğini ilgilendiren bu hayati meseleye ilişkin sorumluluklarını da yerine getirmeye hazırdır. Yeni iklim değişikliği rejimine giden süreçte Sayın Genel Sekreterin ortaya koyduğu çabaları destekliyoruz.

Dünyamızı tehdit eden çok önemli bir meseleyi de burada dikkatlerinize sunmak isterim:

Unutmamalıyız ki, her kültür ve medeniyet, diğerlerinin başarılarından etkilenerek gelişir.

Nitekim, bugün paylaştığımız ortak değerlerle bilim, hukuk ve sanatımız, eski Yunan ve Roma uygarlıkları kadar, kadim Doğu medeniyetlerinden de beslenmiştir.

Cebirin babası el Harezmi'den müzik teorilerinin temelini atan Farabi'ye, tıp alanında çığır açan İbn-i Sina'dan, çağının en ileri mühendislik örneklerini veren Mimar Sinan'a kadar pek çok Türk ve İslam düşünür, bilgin ve sanatkarı, insanlığın ilerleyişine çok önemli katkılar sağlamıştır.

Bu nedenle, değişik kültürlerin "öteki" olarak değil, insanlığın ortak kültürel mirasının birer parçası olarak görülmesi, anlaşılması ve yeni nesillere öğretilmesi büyük önem taşıyor.

Türkiye ve İspanya'nın ortak sunuculuğunda Birleşmiş Milletler girişimi halini alarak kurumsallaşan Medeniyetler İttifakı'nın temelinde yatan felsefe de işte budur.

İttifak, demokrasi, hukukun üstünlüğü, iyi yönetim, insan hakları, kadın-erkek eşitliği, gençlik ve medya gibi alanlarda yaptığı çalışmalarla evrensel değerlere dayalı küresel bir medeniyetin şekillenmesine çok önemli katkılar sağlayacaktır.

Sözlerime bu noktada son verirken, 64'üncü Genel Kurul toplantılarının tüm insanlık için hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.